

NAŠI SPONZORI

**Marcela
KRAJŇÁKOVÁ
Hendrichovce 66**

**Alena
HARČÁROVÁ
Bertotovce 68**

KRESLENÝ HUMOR

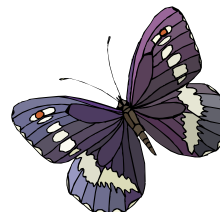
Text k tomuto obrázku si môžete vylúštiť v krížovke na strane 17.

Bertotovský

BERTOVSKÝ

www.zsbertot.edu.sk

Časopis Základnej školy v Bertotovciach
Školský rok 2007/2008
10. ročník
1.

Zoznámte sa s prvákmi

Anna Lorková

Dominik Krajňák

Dominika Lendacká

Títo traja prváci zasadli v septembri do našich školských lavíc. Svoju premiéru majú už teda za sebou a v týchto dňoch už veselo spoznávajú písmenká v šlabikári, učia sa, ako sa jednotlivé písmenká píšú a riešia jednoduché matematické príklady. Okrem toho už majú mnohých kamarátov druhákov, s ktorými sedia v jednej triede. Prajeme im veľa zdravia, úspechov a zaujímavých zážitkov, na ktoré budú dlho a radi spomínať.

Zopár dôležitých dátumov

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		30. október 2007 (utorok)	31. október - 2. november	5. november 2007 (pondelok)
vianočné		21. december 2007 (piatok)	22. december - 7. január	8. január 2008 (utorok)
polročné		31. január 2008 (štvrtok)	1. február	4. február 2008 (pondelok)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	15. február 2008 (piatok)	18. február - 22. február	25. február 2008 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	22. február 2008 (piatok)	25. február - 29. február	3. marec 2008 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	29. február 2008 (piatok)	3. marec - 7. marec	10. marec 2008 (pondelok)
veľkonočné		19. marec 2008 (streda)	20. marec - 25. marec	26. marec 2008 (streda)
letné		27. jún 2008 (piatok)	28. jún -31. august	2. september 2008 (utorok)

ZASMEJME SA ZCHUTI...

Malý Jurko sa načahuje na zvonček a dedko vidí, ako sa trápi, a tak pristúpi k nemu, načiahne sa a zazvoní. Malý Jurko sa začne smiať a hovorí dedkovi: "Dobre dedko a teraz utekajme."

Dve blondínky stoja na nástupišti. Jedna sa pýta výpravcu: "Dovezie ma tento vlak do Košíc?" "Nie," odpovedá výpravca. "A mňa?" ozve sa druhá...

"Vieš, Jožko, prečo som ťa nazval malým hlupáčikom?" "Áno, pán učiteľ, lebo ešte nie som taký veľký ako vy."

"Ocko, prečo sa musím učiť angličtinu?" "Vieš, synček, po anglicky hovorí pol sveta." "A to nestačí?"

"Maminka, toto vajíčko je nejaké čudné." "Buď ticho a jedz." "Aj ten zobáčik??"

Policajt napomína svojho syna, ktorý fajčí cigarety: "Nefajči, Jožko, si na to primladý!" "Ale, oci, aj ty si bol piatok, keď si začal fajčiť!" "To áno, synak, ale vtedy som mal už šesťnásť rokov!"

Riešenie hlavolamu: V ten deň sa narodilo uvedenej matke ešte aspoň jedno dieťa, a teda nie sú dvojčiky, lebo sú napr. trojičky.

BERTÍK. Časopis pre deti v ZŠ v Bertotovciach, ktoré sa chcú zabávať, súťažiť a hrať. Vychádza polročne. Jazyková úprava: Mgr. Milka Pištejová. Nápad, grafika, tlač a distribúcia: Mgr. Valentin Šefčík. Náklad : 60 výtlačkov. Všetky práva vyhradené. Bez písomného súhlasu je akékoľvek čmáranie, vysmievanie a ohováranie časopisu alebo jeho časti PRÍSNE ZAKÁZANÉ!!!

ZAÚJÍMAVOSTI z internetu

Imunitný systém človeka posilní vitamín C, ale aj zinok, lykopén a hesperidín. Pred chrípkou môže ochrániť tiež cesnak či echinacea. Spolu s vitamínom C, teda kyselinou askorbovou, zlepšujú obranyschopnosť organizmu aj stopové prvky zinok a selén.

Zinok, ktorý sa nachádza v hovädzom a bravčovom mäse, ale aj v celozrnných výrobkoch či orechoch, zlepšuje imunitný systém a môže skrátiť liečbu prechladnutia. Najbohatším zdrojom zinku sú ustrice. Pätnásť miligramov zinku, dennú dávku odporúčanú normami Európskej únie, obsahuje porcia šiestich ustríc. Zinok rozvíja a aktivuje T-lymfocyty (druh bielych krviniek), ktoré bojujú s infekciou. I keď ešte nie sú ukončené štúdie o pôsobení zinku na imunitu, znižuje vraj riziko bežného prechladnutia. Okrem imunitného systému zinok priaznivo pôsobí na uskladnenie inzulínu, podporuje normálny rast a vývoj počas dospelosti, je dôležitý pre syntézu DNA a pomáha pri hojení rán. Stopovým prvkom, ktorý v ľudskom tele účinkuje ako antioxidant s imunomodulačnými funkciami, je selén. Zaujímavosťou je, že obsah selénu v potravinách závisí od jeho obsahu v pôde, v ktorej sa rastliny pestovali a dokonca sa môže vzhľadom na oblasť veľmi líšiť. Ľudskému telu stačí len veľmi malé množstvo. Ak by ho prijalo priveľa, môže pôsobiť toxicky. Nachádza sa v bravčovom mäse a vnútornostiach, rybách, vajciach, ale aj v oreškoch a kokosových orechoch, ktoré boli pestované v pôde bohatej na selén. Najznámejším vitamínom, ktorý pomáha ako prevencia pred prechladnutím, je vitamín C. Jeho špecifickou vlastnosťou je rozpustnosť vo vode. Keďže sa jeho nadbytok z tela rýchlo vyplaví, mali by sme ho prijímať pravidelne v určených dávkach, ktoré predstavujú 60 miligramov denne. V jesennom období ochráni pred prechladnutím aj cesnak a echinacea. Cesnak aj napriek svojej nepríjemnej aróme eliminuje široké spektrum infekčných organizmov. Už v minulosti ho ľudia používali ako všeliek, dokonca verili, že odháňa upírov. Jeho priaznivý vplyv na zdravie potvrdili aj vedci.

JESEŇ SA UŽ NA NÁS CHYSTÁ

JESEŇ

Začala chodiť do školy
a celkom sa jej darí,
pridlhó sa už nudila
samotná v kalendári.

Zbožňuje iba výtvarnú
a hlavne svoje farby,
nezmestila sa na výkres,
nuž všetko vôkol farbí.

Maľovať bude do zimy.
Tak pošle svoju fotku
na ministerstvo jesene.
A pôjde do dôchodku.

MINISTERSTVO
JESENE

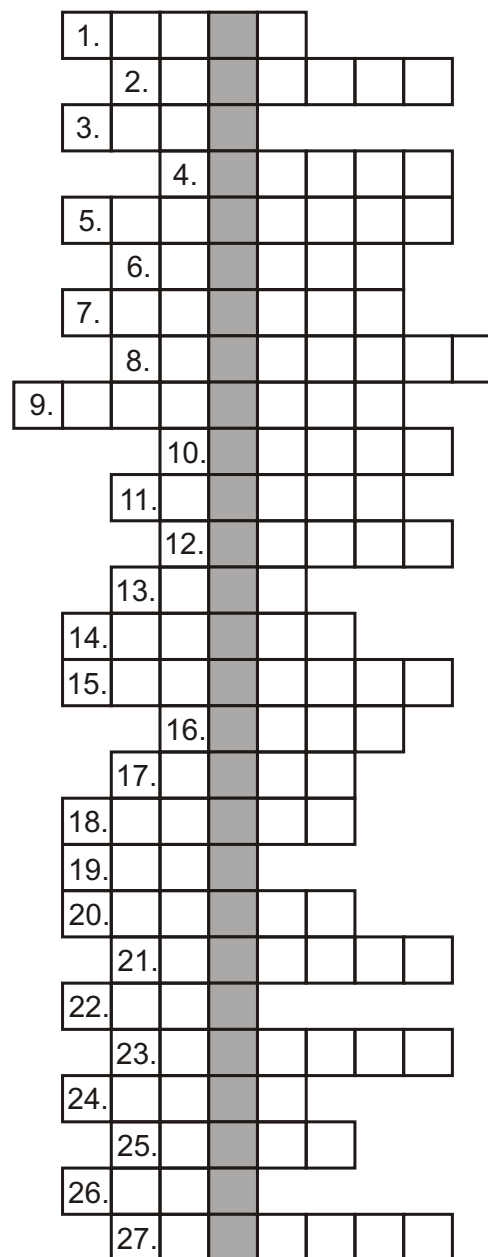

Máte radi jeseň? Že nie? Lebo už treba chodiť do školy a začali sa pre vás povinnosti? Ó, tak to je škoda, pretože jeseň vás má veľmi rada. Neveríte, pozrite sa okolo seba. Takú farebnú nádheru budete v prírode počas iných ročných období hľadať zbytočne. Nenájdete ju. Jeseň je prvotriedny maliar a celú jeseň to dokazuje. Listnaté stromy majú už teraz Vianoce. Sú vyzdobené a pripravené na najkrajšiu prehliadku v roku. Škoda, že tá prehliadka nevydrží dlhší čas a farebná nádhera nakoniec skončí na zemi a prikryje ju sneh. Ale aj o tom je život stromov a kolobeh, ktorý sa stále opakuje a nikdy nekončí.

A taký alebo podobný kolobeh sa rok čo rok odohráva aj v našej škole. Štvrtáci nám odišli do spádovej školy v Chminianskej Novej Vsi a v septembri sme u nás privítali najmladších prvákov. Čas letí. Máme za sebou prvé dva mesiace školského roka 2007/2008. Našu školu navštevuje 29 žiakov, z toho sú iba traja noví prváci (na predposlednej strane sa s nimi môžete zoznámiť). Veríme, že sa im v našej škole páči, že si už u nás zvykli a majú nových kamarátov. Školský život je nesmierne zaujímavý a objavný. Prajem vám, milí prváci, ale aj vám, žiaci starších ročníkov, aby ste s radosťou objavovali všetky nové veci, ktoré vám škola a vyučovanie ponúkajú. Aby ste našli radosť z poznania nových vecí, ktoré sa vám raz v živote určite zídu.

Máte radi jeseň? Lebo ja veľmi. Má v sebe nádheru i smútok. Krásu i pomínutelnosť. Život i smrť. Tak nech nám tá tohoročná jeseň spestruje náš pohľad na svet, nech jej krása v nás vydrží aj potom, keď sa všetky listy tíško znesú na zem a začne ich zakrývať zimný maliar. Možno si to ešte neuvedomujeme, no o pár týždňov ani sa nenazdáme a budú tu Vianoce. Ale dovtedy máme ešte trocha času, tak ho využime tým najkrajším jesenným spôsobom.

riaditeľ školy

1. opak večera
2. sedíme v nej v škole
3. piaty mesiac
4. muzika
5. patrón hasičov
6. žiak 1. ročníka
7. visí na ňom kabát
8. najkrajšie sviatky v roku
9. kamarát
10. stopa na koži
11. veľká obec
12. malý Fero
13. červená tekutina
14. dáva nám mlieko
15. platidlo
16. nie vlastný
17. farebný zázrak na nebi
18. sval v ústach
19. priateľ človeka
20. opak tvrdého
21. píšeme na ňu kriedou
22. 365 dní
23. miesto, kde sa varí
24. lietajúci hmyz
25. melón
26. 24 hodín
27. letí do vesmíru

VÝROKY

z bertotovských lavíc

- ☺ „Kto zostavil prvú spisovnú slovenčinu?“ „Jurij Gagarin.“
- ☺ „Aké ambulancie poznáš?“ „Očné, ušné, kožné a nohné.“
- ☺ „Z čoho sa vyrába bryndza?“ „Zo zrna.“
- ☺ „Pán učiteľ, keby som sa dneska zle učil, tak som dostal prievan do hlavy.“
- ☺ „Ktorých slovenských hercov poznáš?“ „Maroš Žbirka.“
- ☺ „Ako sa rozmnožujú huby?“ „Kohút znesie vajíčko a ...“
- ☺ „Z vajíčka sa vyľahne laura.“
- ☺ „Do Tatier chodievame na rekleráciu.“
- ☺ „Ako sa volá dokument, v ktorom sa píše o histórii obce?“ „Harmonika.“
- ☺ „Išiel tragant po diaľnici...“
- ☺ „Čím sú známe rieky Poprad a Dunajec?“ „Že sa vlievajú do Belgického mora.“

Športový deň v Koprivnici

19. októbra 2007 nás spolu so žiakmi so ZŠ vo Fričovciach kolesá autobusom odviezli najprv do Bardejova, kde sme si pozreli námestie, Chrám sv. Egídia a múzeum. Potom sa už stala na pár hodín naším hostiteľom ZŠ v Koprivnici. Dievčatá i chlapci boli rozdelení do troch skupín. Dievčatá súťažili vo vybíjanej a chlapci vo futbale. Na neďalekom ihrisku vedľa školy sa rozbehli ozajstné majstrovstvá vo futbale. Tri mužstvá (Koprivnica + Stulňany, Fričovce a Bertotovce) mali pred sebou zápasy každý s každým. Hra bola viac než vyrovnaná. A vo dvoch zápasoch dokonca natolko, že musel prísť na rad rozstrel zo značky pokutových kopov. Dievčatá zase dokazovali, že im zručnosť a pohyb nie sú cudzie. A po vybíjanej došlo ešte na súťaživé hry. Potom nás všetkých privítala sála kultúrneho domu, kde nás privítal sám pán starosta. Na stoloch bolo pripravené pohostenie a každý dostal chutný guláš. Neskôr došlo k odovzdávaniu diplomov za umiestnenie pri športovom zápelení. Popoludní sme unavení ale šťastní nastúpili do nášho autobusu a o dve hodinky sme už vystupovali v Bertotovciach. A všetci sme mohli konštatovať: „Bol to skvelý deň.“

Plavecký výcvik v Prešove

Tak sme sa konečne dočkali. Konečne sa aj žiakom našej školy podarilo absolvovať plavecký výcvik. 8. a 9. novembra 2007 sme pred našou školou nastúpili do autobusu, ktorý nás odviezol do Prešova. Naším cieľom sa stal mestský bazén pri SOU elektrotechnickom na Ulici Ľ. Podjavorinskej. Tu nás už čakali plavčíci a celý bazén až do poludnia patrila iba nám. Boli sme rozdelení do dvoch skupín na plavcov a neplavcov. Plavci trénovali v jednej časti a neplavci v druhej časti bazéna. Potešiteľným zistením bolo, že asi tretina našich žiakov sú plavci. No a zvyšné dve tretiny sú žiaci, ktorí sa vody neboja. Po prvom nesmelom zoznámení s vodou sa už každý z nich púšťal do boja s vodným živlom, ktorý je síce silnejší, ale tento výcvik ukázal, že mnohí z tejto skupiny sa už čochvíľa budú môcť zaradiť medzi plavcov. Veľa im k tomu nechýba. Hoci výcvik trval iba dva dni, môžeme povedať, že aj vďaka nemu majú naši žiaci bližšie k zvládnutiu základov plávania a budúce stretnutia s vodou budú pre nich určite znova vítané.

Aj tohto roku (1950) bol prevádzaný zber šípok. Žiaci boli poučení o veľkom hospodárskom význame pre náš štát, čo sa týka zberu lesných plodín vôbec. Boli vyzvaní, aby v zbere šípok zaviedli súťaženie. Úderky celej školy súťažili medzi sebou o najlepšiu úderku v zbere šípok. Najviac nazbierala prvá úderka 2. triedy. Celkom sa vyzbieralo 176 kg šípok. Šípky sme odpredali vykupovačovi po 5 Kčs za kilogram. Žiaci dostali celkom 880 Kčs, ktoré sme sa rozhodli uložiť na sporenie.

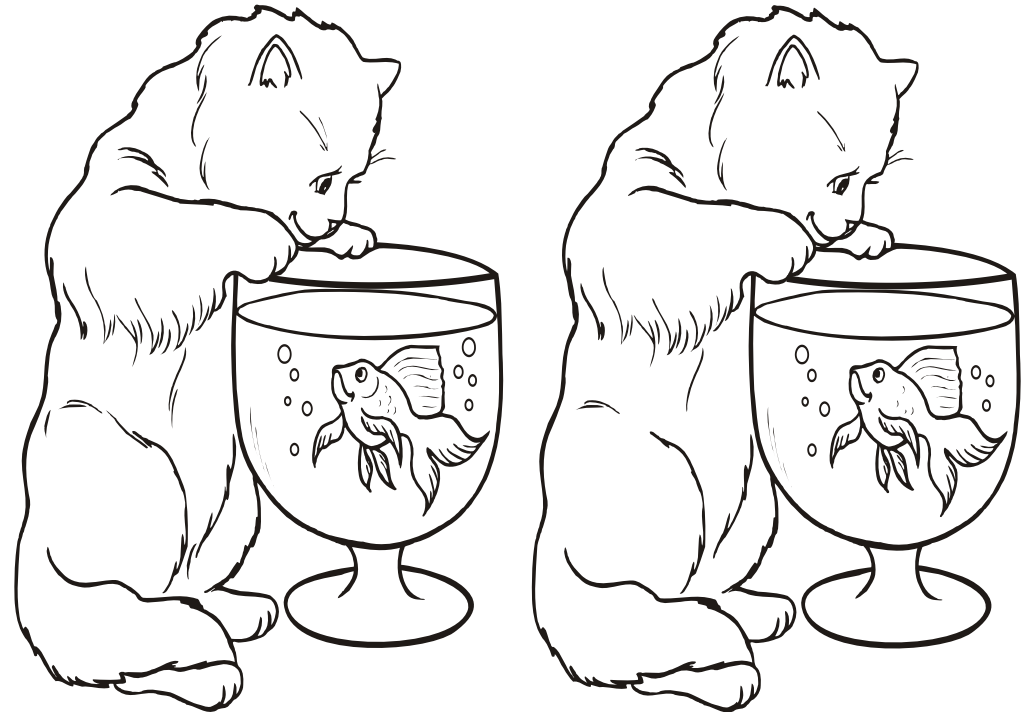
Sporenie i toho roku prebieha veľmi sľubne. Žiaci sa rozhodli, že celkove nasporia v tomto roku 10 000 Kčs. Svoje úspory použije každý žiak na výdavky spojené s výletom. Spory sa mesačne odvádzajú do Sabinova do Okresnej sporiteľne a pokladnice. Sporenie sa prevádza súťaživo medzi úderkami a žiakmi, tiež i medzi triedami. Každý žiak má vkladnú knižku. Úspory sa do vkladných knižiek zapisujú raz za mesiac. O sporení si vedú žiaci grafické záznamy, ktoré si žiaci sami vyznačujú. Vklady zapisuje do pokladničného denníka pokladníčka - žiačka 5. ročníka Emília Šebestová. Kontrolujú ju dvaja revízori a každý žiak okrem toho kontroluje sám svoje vklady.

V 2. triede bola založená pionierska skupina, ktorá prevzala všetky povinnosti, ktoré mal do toho času ŠV. Pionierska skupina sa zaviazala starať sa o čistotu triedy, dvora a okolia školy. Zaviazala sa, že bude nacvičovať programy na školské slávnosti.

Na škole boli začiatkom šk. roka zriadené úderky. Úderky boli premenované na pracovné družiny. Na čele družiny je vedúci družiny. Vedúci kontroluje členov družín a vedie si záznamy o jednotlivých členoch družiny. Družiny súťažili v učení, sporení, kreslení, recitácii, dramatizácii, písaní atď. Tieto skupiny sa veľmi osvedčili a žiaci sa v pracovných skupinách učili pracovať so zreteľom na kolektív.

Precvič si svoj POSTREH

Nájdeš 7 rozdielov medzi týmito dvoma obrázkami?

HALLOWEEN

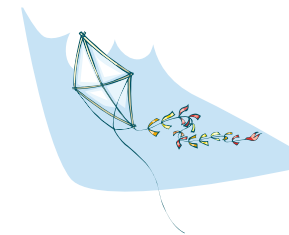
Halloween bol pôvodne pohanský keltský sviatok konca leta, v súčasnosti sa oslavuje v noci z 31. októbra na 1. novembra prevažne v anglosaskej oblasti. Tento sviatok pochádza ešte z keltských čias, keď sa v noci z 31. októbra na 1. novembra

Druidi lúčili s letom, patriacim bohyni života a vítali vládu kniežaťa smrti Samhaina, ktorý vládol zime. Kelti verili, že v túto noc, keď život – leto, odovzdáva žezlo vlády smrti - zime, prichádzajú mŕtvi na zem, aby si vybrali na jeden rok telo, v ktorom sa usadia. Zo strachu, že si vyberú práve ich vlastné, im prinášali rôzne obety. Verili tiež, že stena medzi svetom živých a mŕtvych je túto noc taká tenká, že sa dá medzi nimi ľahko nadviazať kontakt. Podľa Keltov dochádza k prelínaniu sveta živých a mŕtvych, nastáva Nový rok, a tak sa venovali meditáciám, vešteniu z kostí a proroctvám. Aby si Kelti naklonili mŕtve duše, ale zároveň odohnali zlých duchov a démonov, nachystali im všelijaké dobroty a dary. Verili, že sa touto formou vyhnú konfliktom so svetom temna. V roku 837 vyhlásil pápež Gregor IV., že pohanský sviatok Samhain bude patriť aj v kresťanskej cirkvi mŕtvym. Tak sa z 1. novembra, pohanského Samhainu, stal sviatok Všetkých svätých a nasledujúci deň bol vyhlásený za Deň všetkých duší. Názov Halloween, ako ho poznáme dnes, vznikol až v 16. storočí. Zaviedla ho protestantská cirkev pod menom All Hallowed Evening. V Amerike sa sviatok zmodernizoval a postupom času nadobudol súčasnú podobu. Najmenší Američania začínajú oslavovať Halloween 31. októbra už v skorých ranných hodinách. Prezlečú sa do kostýmov a idú do školy, kde sa venujú skôr zábave. Američania minú každoročne na kostýmy a rekvizity vyše dvoch miliárd dolárov. Nezanedbateľnú časťku investujú do sladkostí, ktoré nakupujú v celých kartónoch, aby boli pripravení na "cukríkové nájazdy" detí. V čase Halloweenu sa smú robiť veci, ktoré inak nie sú dovolené. Výhody "dňa naruby" využívajú predovšetkým deti. V predvečer sviatku si môžu dovoliť byť dlho do noci hore, chodiť po uliciach v maskách, vyzvárať pri dverách susedov a tradičnou formulkou "trick or treat" drankat' od nich sladkosti. Ak im nevyhovujú, vyvedú im nejaký "žartík": namydli okná, poprevracajú kvetináče, zapália na verande prskavky alebo obhádžu dom surovými vajčkami a nikto ich za to nepotrestá. Večer sa koná zábava, prirodzene v maskách. V halloweenskom menu nesmú chýbať kulinárske špeciality. V noci sa ulice a domy rozžiaria výzdobou. Na každom rohu sú umiestnené vydlabané žltoranžové tekvice s "tvárou" a špeciálne efekty.

Dve dievčatá sa narodili tej istej matke, v ten istý čas, deň aj rok a predsa nie sú dvojčiky. Ako je to možné?
(Porozmýšľaj, keby si však na to neprišiel, správnu odpoveď nájdeš na predposlednej strane Bertíka.)

Najstaršou obyvateľkou obce Bertotovce je čulá starénka Mária Tkáčová. Má 93 rokov a mnohí z vás ju veľmi dobre poznajú. My sme si ju pozvali na krátky rozhovor, ktorý vám na tomto mieste prinášame.

A: Kde a kedy ste sa narodili?

B: Narodila som sa v Bertotovciach v roku 1914.

A: Kde ste chodili do školy?

B: Do školy som chodila do kaštieľa tu v Bertotovciach. To bola slovenská škola, lebo tú maďarskú tam dole zbúrali.

A: Kto vás v škole učil?

B: Mňa učil veľmi dobrý učiteľ Dudra a on tu učil aj so svojou ženou.

A: Pamätáte sa na svoje školské roky?

B: Tak pamätám, ale to už bolo veľmi dávno. Do školy sme si nosili iba ceduľku i šlabikár. Nič viac. A my sme chodili do školy veľmi málo.

A: A podarilo sa Vám niekedy v škole niečo vyparatiť, vyviešť?

B: No, raz to bolo po hostine. Tu chodievali hrať cigáni z Chminian. A my, deti sme boli zvedavé, tak sme tam išli. Ale to už bol večer, tak nás pán učiteľ zatvorili do školy. Museli sme ísť naspäť hore schodmi do kaštieľa. Bolo už asi 10 hodín, bola tma a naše mamy potom po nás prišli, lebo sa už o nás báli. No a viete, čo sme urobili my? My sme sa modlili. Aké modlitby sme vedeli, také sme sa modlili. A potom nás pán učiteľ pustili von.

A: Ako sa vám v dnešnej dobe žije?

B: Všetliako. Ja nie som vydatá a nemám deti. Pri sebe mám iba sestrine deti. A ten dôchodok nemám veľký, ale teraz už mi ho dvihli.

A: Ako trávite svoj deň?

B: Tak televízor nepozerám, rádio sem-tam počúvam, ale nie veľa, chodím po záhrade, veľa nečítam, lebo ma bolia oči. Pomodlím sa a rada idem do kostola.

A: A ako slúži zdravíčko?

B: Tak celkom dobre, lieky trochu beriem. Ale iba málo, lebo potom mi nechutí jesť.

A: Viete, že my na škole vydávame časopis Bertík?

B: Neviem. Ale ja som mala Bertyho (to bol sestrin syn) a ten mi zahynul, keď sme išli spolu večer z kostola.

A: Čo by ste odkázali našim žiakom?

B: Nech im dá Pán Boh zdravie a nech sa dobre učia.

Pani Márii ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa zdravia

VYMAĽUJTE SI obrázok

Z našej tvorby

NEZVYČAJNÝ ROZSUDOK

Bol raz jeden starý sudca, ktorý bol múdry a známy na celom svete. Istého dňa k nemu prišiel obchodník, ktorému z obchodu ukradli tovar, ale po zlodejovi neostalo ani stopy. Sudca ho vypočul a potom nariadil, aby dvere vybrali, priniesli ich na námestie a tam ich podľa zákona verejne zbičovali za to, že nestrážili obchod pred zlodejom, čo bola ich povinnosť. Na námestí sa zišli všetci, čo boli zvedaví na nezvyčajný rozsudok. Sudca dvere 5-krát udrhel. Naklonil sa a opýtal sa, kto je zlodej. Keď sa narovnal, slávne vyhlásil, že dvere povedali, že obchod vykradol ten muž, čo má na klobúku pavučinu. V tej chvíli jeden človek zdvihol ruku a ohmatal si svoj klobúk. Netreba dodávať, že hneď prehľadali jeho dom a našli tam ukradnutý tovar.

AUTO

Rozmýšľam už od rána,
sused pekné auto má.
Ak sa pustím do toho,
skoro bude hotovo.
Skoro bude autíčko,
tu je volant, koleso,
tu zas spojka, prevodovka
a hotová je škodovka.

Nikola Knapíková, 3. roč.

JE TU JESEŇ

Je tu jeseň, príde zima,
na leto sa zaspomína.
Odlož bazén, priprav sane,
tak čo? Už sa tešíš na ne?

Igor L'orko, 3. roč.

ROK

Fúka vetrík, pofukuje,
lístie stromov pohadzuje.
A keď sniežik napadá,
nové šaty stromom dá.
Na jar slnko zahreje,
do lístia ich odeje.

Nikola Knapíková, 3. roč.

JESEŇ

Jeseň, pani bohatá,
farbí listy do zlata.
Vietor nimi pofukuje
a všade ich rozhadzuje.

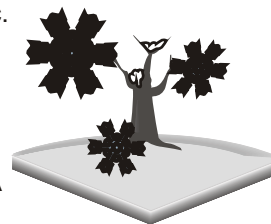

Michaela Vašková, 3. roč.

OD JARI DO ZIMY

Jar k nám chodí v roku prvá,
vonia, spieva, pokým trvá.
Po jari sa leto snaží,
praží v žite, praží v raži.
Potom príde jeseň zlatá,
ale má aj svoje blatá.
Po nej vládne zima chladná.
Je krásna, no vtáčik hlad má.

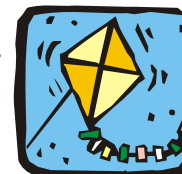
Jozef Stašik, 3. roč.

JESEŇ A ZIMA

Keď sa jesň nazúri,
vystrkuje pazúry.
Vietor fúka, duje, veje,
slniečko sa málo smeje.
Veru, veru, zima ide,
ako to tu zvládneme?
Presne ako v každú zimu
dobré sa oblečieme.
Dnes je jeseň, zajtra zima,
nás to však nezaujíma.
Máme radi vietor, sneh,
nech len sneží, nech len nech.
Šarkanov si odložíme,
snehuliakov postavíme.

Kristína Tartaľová, 4. roč.

POTÔČIK

V potôčiku žblnká
perleťová vlnka.
Trblieta sa vodička
a v nej pláva rybička.
Nad jazerom visí mrak
veľký ako drak.
Od jazera voda tečie,
malé skalky dolu vlečie.
V lete sa v ňom budem kúpať
aj keď bude vietor fúkať.
V zime biely sneh
zasype aj breh.

Norbert Andreánsky, 3. roč.

SLIVKA

Spadla slivka červená
do vysokej trávy
a z tej trávy slimák kričí:
„Kto ma to tu bije, ničí?“
Slivka zbledla od strachu,
že už ju tam nenájdu.
Deti išli po tráve,
šliapli slivke po hlave.
Vyberieme kostičku,
uvaríme kašičku.

Kristína Tartaľová, 4. roč.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA V BERTOTOVCIACH

v premenách času

Viete, že naša základná škola oslavuje v tomto roku 80-te výročie svojho vzniku?

V šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch 19. storočia navštevovali bertotovské deti hermanovskú a fričovskú školu. V Bertotovciach učili niektorí tunajší občania - roľníci. Títo vedeli iba čítať a písať. Boli to: Harkabus, Tkáč, Jánošík i Štefan Marinica, ktorý učil 14 rokov. Učiteľ brával deti do svojho bytu, ony sedávali na laviciach, rozostavených popri stenách. Do školy sa začalo chodiť na Martina (11. novembra), ale do Ďura (24. apríla) už málokto navštevoval školu. Platilo sa od žiaka po zlatke. V roku 1900 bola zriadená štátna maďarská škola. Občania nechceli pre túto školu predať vhodný pozemok. Preto bola vystavaná poniže školy na obecnom pastvisku. Prvá škola bola drevená. Do budovy sa však čoskoro dostala pleseň, takže ju museli zbúrať. Na tom istom mieste bola potom vystavaná škola z kameňa, v ktorej bol v roku 1919 zavraždený František Majoch. Po tejto vražde bola i táto škola zbúraná. V roku 1922 bol na tunajšiu školu pridelený prvý slovenský učiteľ a začalo sa vyučovať v starom kaštieli Berthotyho. Tento kaštieľ stál na mieste terajšej školy. V kaštieli sa učilo až do roku 1927.

V roku 1927 bola postavená terajšia škola. Pozemok na školu dal Dr. Fuchs, advokát z Prešova. On totiž parceloval tunajšie veľkostatky a ako náhradu za dávku z majetku, ktorá vraj mala činiť asi 100 000 korún, dal obci tento pozemok. Stavbu školy robil staviteľ Paczelt z Prešova. Obec dodala stavebný kameň, tehly, štrk, piesok, drevo a záprahy. Tento materiál a práca bola odhadnutá na 32 000 korún. Staviteľovi obec vyplatila 68 000 korún. Celkový náklad na vybudovanie školy činil 100 000 korún. Obec dostala na stavbu školy od štátu subvenciu 32 000 korún a od okresu 1140 korún. Škola bola rozšírená na dvojtriednu v roku 1929. Od tohoto roku sa na škole vyučuje striedavo.

Počas 2. svetovej vojny (21. januára 1945) boli Bertotovce oslobodené vojakmi Červenej armády a Československej brigády. V našej škole mal svoj stan veliteľ Československej brigády generál Ludvík Svoboda. Zdržoval sa tu tri dni. Odtiaľ vydával rozkazy k ďalším útokom.

Dnešná podoba našej základnej školy.

1. Prvý maďarský učiteľ bol Eduard Orgoňáš, rodák z Veľkého Šariša.
2. Mená ďalších učiteľov nebolo možné zistiť.
3. Počas 1. svetovej vojny tu učila Mária Sekeráková, rodom z Košíc.
4. Prvým slovenským učiteľom bol v roku 1922 výpomocný učiteľ Foltin, rodák zo Sečoviec.
5. Po ňom učil na našej škole niekoľko mesiacov učiteľ Bachinger z Prešova.
6. V roku 1923 bola pridelená na školu dočasná učiteľka Irena Kaňuščáková.
7. Po nej prišla Gizela Smolinská, rodáčka z Kežmarku.
8. V roku 1927 bol na školu menovaný Michal Smolko, rodák zo Šindliara.
9. Jeho nástupcom bol Vladimír Bílý. Pôsobil na škole do 10. septembra 1929. V tomto roku bola škola rozšírená na dvojtriednu.
10. Za správcu bol menovaný Jozef Dudra a za druhú učiteľku jeho manželka Mária Dudrová.
11. V školskom roku 1936/37 sa správkynou školy stala Emília Smolková a k nej bola pridelená učiteľka Emília Martinčeková.
12. V roku 1940 tu pôsobil Dezider Kovalčík spolu so svojou paňou Anastáziou Kovalčíkovou.
13. V roku 1945 bol na tunajšiu školu menovaný Alexander Gargalovič ako riaditeľ a ako druhá učiteľka jeho manželka Leopolda Gargalovičová.
14. Na škole ešte pôsobili M. Kuchenová a Gizela Bednárová (manželka žandárskeho strážmajstra), ale v nezistenej dobe.
15. V septembri 1956 sa stal riaditeľom František Šimčík a učiteľkou Jana Jacková.
16. V roku 1961 sa riaditeľské miesto nezmenilo, ale na miesto učiteľa nastúpil Jozef Dulín zo Župčian.
17. Novou riaditeľkou bertotovskej školy sa v septembri 1964 stala Božena Fenclová.
18. V roku 1966 sa riaditeľom školy stal Filip Pavel a učiteľkou Eva Pavelová.
19. Na zastupovanie prišla Mária Hajduková z Prešova.
20. V školskom roku 1971/72 sa riaditeľom stal Andrej Varga a učiteľkou Antónia Hižnayová.
21. Nová učiteľka Bodnárová učila v Bertotovciach v roku 1973/74 a počas roka ju vystriedala Tatiana Redajová.
22. V jeseni roku 1974 sa novou riaditeľkou školy stala Irena Zahoráková a o rok neskôr k nej pribudla aj pani učiteľka Amália Mošková.
23. Školský rok 1983/84 sa začína so zásadnými zmenami. Odbor školstva pri ONV v Prešove rozhodol o zmene doterajšej dvojtriednej školy na jednotriednu s prvým, druhým a tretím ročníkom. Riaditeľkou školy naďalej ostáva Amália Mošková.
24. Pri nezmenenej organizácii zaujíma post riaditeľky školy v školskom roku 1992/93 Kvetoslava Lesňáková.
25. Doteraz posledným riaditeľom, ktorý začal v bertotovskej škole pôsobiť od septembra 1996, je Valentín Šefčík.
25. V školskom roku 1999/2000 došlo k opätovnej zmene z jednotriednej na dvojtriednu školu. Novou učiteľkou, ktorá v septembri nastúpila na nové učiteľské miesto, bola Ľudmila Gogová.